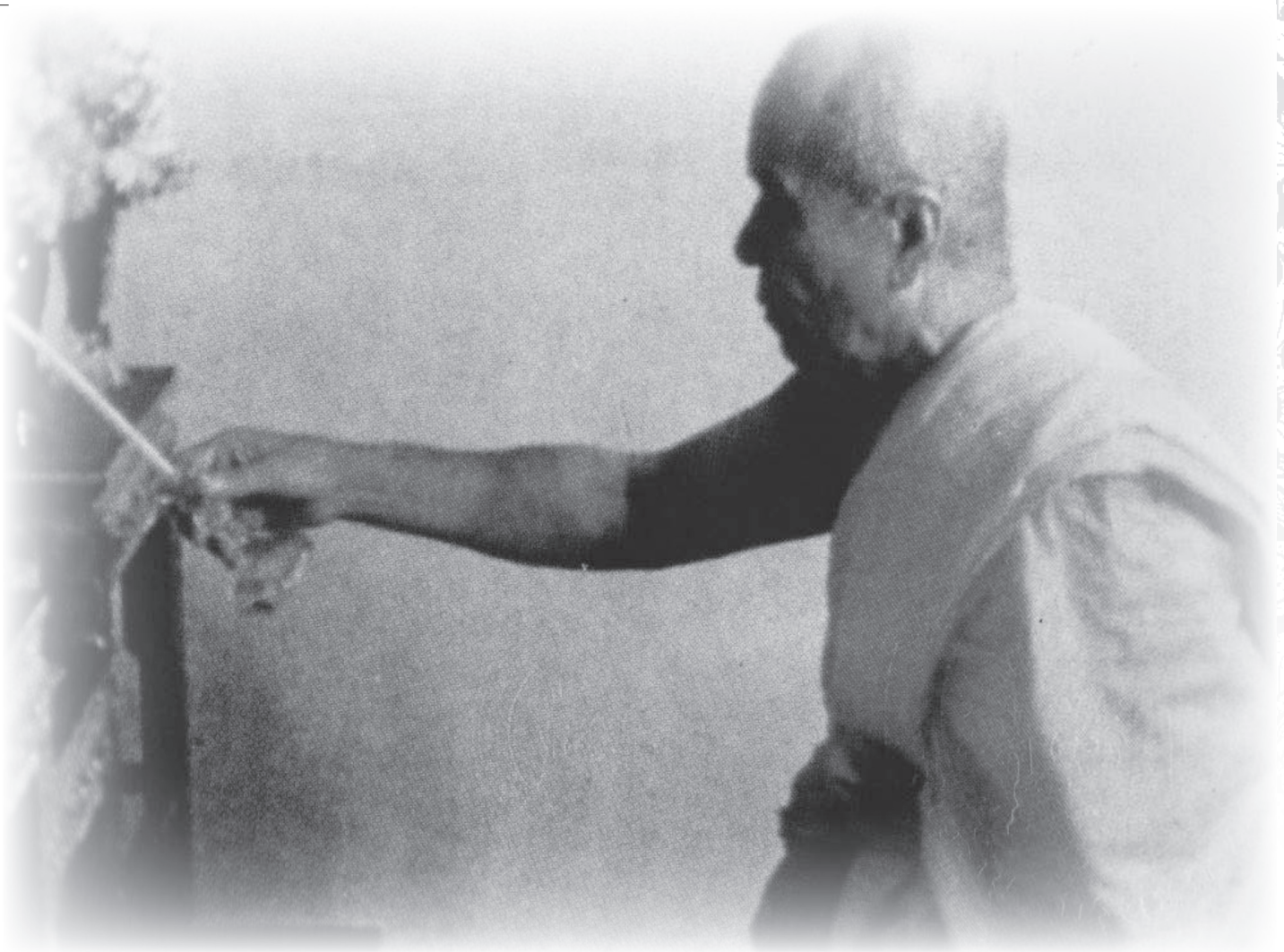

‘... พระพุทธเจ้าท่านไปรักษาอยู่ต้นธาตุ ท่านรักษาอยู่ เป็นอยู่
เราเป็นอยู่นี้ ถ้าท่านหยุดแก้คนเดียวเท่านั้น มนุษย์ดับทีเดียว
หรือไม่เช่นนั้น มารมาตัดระหว่างกายเสีย
ไม่ให้ติดต่อกันเสียเท่านั้นละก็ ตายทันที ขาดผู้รักษาเสียแล้ว
เพราะฉะนั้น ที่เรานับถือนั้นไหว้กราบท่านนะ จะไหว้กราบทำไม
ที่ท่านรักษาชีวิตของเราอยู่ไม่ใช่หรือ ไม่ไหว้อย่างไร ...’

รวมพระธรรมเทศนา พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

กัณฑ์ที่ ๕๔

อริยทรัพย์

๒๕ พุทธศักราช ๒๕๔๗

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (๓ ทน)

ยสฺส สทุธา ตถาคเต

สีลญจ ยสฺส กลฺยาณํ

สงฺฆे ปสาโท ยสฺสตฺถิ

อหฺลิตฺโตติ ตํ อาทุ

ตสฺมา สทุทญฺจ สีลญจ

อญฺญุเชถ เมชาวี

อจลา สุปฺติภูจิตา

อริยกนฺตํ ปสฺสิตํ

อุชฺฌตญฺจ ทสฺสนํ

อโฆมนฺตสฺส จีวิตํ

ปสาทํ ฌมฺมทสฺสนํ

สรํ พุทฺธาน สาสนฺนฺติ

ส.ส.(บาลี) ๑๕/๙๑๙/๓๔๑, พ.อ.ป.(บาลี) ๓๓/๑๗๔/๓๘๕-๓๘๖

ณ บัดนี้ อาตมภาพจะได้แสดงในอริยทรัพย์ ซึ่งมีมาตามวาระพระบาลีในอริย-
ชนคาถา จะคลี่ความเป็นสยามภาษาตามมตยาธิบาย กว่าจะยุติกาลลงโดยสมควรแก่
เวลา จึงได้เริ่มต้นแห่งอริยชนคาถานี้ว่า ยสฺส สทุธา ตถาคเต อจลา สุปฺติภูจิตา
ความเชื่อของบุคคลใดไม่กลับกลอก ตั้งมั่นในพระตถาคตเจ้า สีลญจ ยสฺส กลฺยาณํ
อริยกนฺตํ ปสฺสิตํ ศีลของบุคคลใดดีงาม ศีลของบุคคลใดดีงามอันเป็นที่ใคร่ของพระ
อริยเจ้า อันพระอริยเจ้าสรรเสริญแล้ว สงฺฆे ปสาโท ยสฺสตฺถิ ความเชื่อในพระสงฆ์
มีอยู่แก่บุคคลใด อุชฺฌตญฺจ ทสฺสนํ ความเห็นของบุคคลใดเป็นธรรมชาติตรง บัณฑิต
ทั้งหลายย่อมกล่าวบุคคลนั้นว่า หาใช่คนจนไม่ ไม่ใช่เป็นคนจนก็เป็นคนมั่งมี แต่ว่าไม่
มี จนนั้นแหละถูกละ หาใช่เป็นคนจนไม่ อโฆมนฺตสฺส จีวิตํ ความเป็นอยู่ของบุคคล
นั้นไม่เปล่าปราศจากประโยชน์ ได้ประโยชน์ทีเดียว ตสฺมา สทุทญฺจ สีลญจ ปสาทํ
ฌมฺมทสฺสนํ เพราะเหตุนั้น เมื่อบุคคลผู้มีปัญญามาระลึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลายได้ เมื่อบุคคลผู้มีปัญญามาระลึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้ ควร
ประกอบความเชื่อ ประกอบศีล ประกอบความเลื่อมใส ประกอบความเห็นธรรมไว้เนื่องๆ
ด้วยประการดังนี้ นี่เนื้อความของพระบาลีคลี่ความเป็นสยามได้ความเพียงเท่านั้น

ต่อจากนี้จะได้อรรถาธิบายขยายความเป็นลำดับไป ว่าความเชื่อของบุคคลไม่
หวั่นไหว ความเชื่อของบุคคลใดไม่หวั่นไหว ตั้งมั่นอยู่แล้วในพระตถาคตเจ้า ข้อนี้
ความเชื่อ ยสฺส สทฺธา แปลว่าความเชื่อ ยสฺส ของบุคคลใด อจลา ไม่กลับ
กลอก สุปตฺติจฺจิตา ตั้งมั่นอยู่แล้ว ตั้งมั่นอยู่แล้วเป็นอดีตไป สุปตฺติจฺจิตา ตั้งอยู่
แล้ว ตถาคเต ในพระตถาคตเจ้านี้ แกะเอาเนื้อความของพระบาลีถูกถ่วงทุกอักษร
ทุกอักษรไม่คลาดเคลื่อน ว่าความเชื่อของบุคคลใดไม่กลับกลอกตั้งอยู่ดีแล้ว ตั้งอยู่แล้ว
เอาดีออกเสีย ตั้งอยู่แล้วในพระตถาคตเจ้า หรือตั้งมั่นแล้วในพระตถาคตเจ้านี้ ให้ดี
หนักขึ้น ตั้งอยู่แล้วก็เพลาไป ตั้งมั่นแล้ว ความเชื่อของบุคคลใดไม่กลับกลอกตั้งมั่น
แล้วในพระตถาคตเจ้า นี่แน่วหนาดี แปลอย่างนี้แน่วหนาดี

เชื่ออย่างไรในพระตถาคตเจ้า ไม่กลับกลอกและตั้งมั่นในพระตถาคตเจ้า จะเป็น
คนเช่นไร อันนี้ไม่ใช่ข้อใดไกลละ นั่นคือพระพุทฺธ ในอรรถกถาธรรมบทปรากฏอยู่ สุป-
พุทฺธกฺขมฺมฺนิหะ เชื่อในพระพุทฺธ เชื่อในพระธรรม เชื่อในพระสงฆ์ เชื่อเสียจริง ไม่ได้กลับ
กลอกละ ไม่ได้งอนแง่นคลอนแคลนหละ เรื่องนี้ทราบไปถึงพระอินทร์ พระอินทร์
เออ เราจะไปทดลองดูทีว่เราจะเชื่อแค่ไหน มั่นในพระตถาคตเจ้า ในพระธรรม ใน
พระสงฆ์เช่นไร พระอินทร์ก็เปลี่ยนแปลงเพศ จำแลงแปลงกายทีเดียว เหมือนคน
ธรรมดาเดินสวนทางกันมา เดินสวนทางก็ได้พูดจากับท่านสุปพุทฺธะคนโรคเรื้อนเทียว
นะ ขอทานเขานะมาเลี้ยงชีพได้ มีหรือจนนะ ขอทานเขา คนโรคเรื้อน เออ ท่าน
สุปพุทฺธะ เขาว่าท่านมันคงแน่นอนนักในพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ท่านบัดนี้ก็เป็น
คนไม่สมบูรณ์บริบูรณ์อยู่ ท่านจะพูดได้ใหม่ว่า นั่นไม่ใช่พระพุทฺธ นั่นไม่ใช่พระธรรม
นั่นไม่ใช่พระสงฆ์ เราจะให้สมบัติท่านพอเลี้ยงชีพตลอดชาติ ไม่ต้องทุกข์ยากลำบาก
ต่อไปนะ ท่านสุปพุทฺธะก็ถามว่า ท่านนะเป็นใครละ ท่านพระอินทร์แปลงก็บอกว่า
เราเป็นพระอินทร์ ไหนเป็นพระอินทร์ลองเหาะขึ้นไปในอากาศดูซิ เปลี่ยนเพศเป็นพระ
อินทร์ทันที เหาะไปในอากาศต่อหน้านั่นแหละ เอาจริงกันอย่างนี้ สุปพุทฺธะบอกว่า
ถึงท่านเป็นพระอินทร์ อย่าเข้าใกล้เราเลย พระอินทร์พาลๆ อย่างนี้ เราไม่ยากคบบค้ำ
สมาคมด้วยแล้ว ไปเสียเถอะ อย่าให้เรากลับถ้อยคำว่า นั่นไม่ใช่พระพุทฺธ นั่นไม่ใช่
พระธรรม นั่นไม่ใช่พระสงฆ์ ว่า*ไม่ได้ ว่าได้แต่ว่า นั่นพระพุทฺธเจ้า นั่นพระธรรม
นั่นพระสงฆ์ นั่นพุทฺธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ คลาดเคลื่อนไปไม่ได้ทีเดียว ท่าน

* ว่า ในที่นี้หมายถึงคำว่า พุต

มันคงอย่างนี้ บัดนี้พวกเราที่รู้จักแล้วว่า นั่นพุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ สังฆรัตตะ ยังรู้จัก แต่เนมิตกนามว่า พุทฺโธ ธมฺโม สงฺโฆ เท่านั้น ไม่แน่นอนหรือตรงนั้น ถ้าจะให้ กลับกล่าวเสียใหม่เถอะว่า นั่นไม่ใช่พระพุทฺธ นั่นไม่ใช่พระธรรม นั่นไม่ใช่พระสงฆ์ ถ้า ไม่รู้จักจริงแท้ พระพุทฺธเจ้ารูปพรรณสัณฐานเป็นอย่างไร พระธรรมรูปพรรณสัณฐานเป็น อย่างไร พระสงฆ์รูปพรรณสัณฐานเป็นอย่างไร พอให้กล่าวอย่างนี้เถอะจะให้เงินเลี้ยง ชาติหนึ่ง ก็จะได้รับเงินเท่านั้น เพราะไม่รู้จักเห็นจริง ผู้มีธรรมกายละก็เห็นได้ แม้จะให้ เงินเลี้ยงชีพตลอดชาติ ก็เห็นจะไม่รับหละ ว่านั่นไม่ใช่พระพุทฺธรัตตะ นั่นไม่ใช่ธรรม รัตตะ นั่นไม่ใช่สังฆรัตตะ ไม่ใช่ที่พึงของท่านหรือ ผู้ไม่รู้ไม่เห็นก็อาจจะเหลวไหลไป ได้ เหลวไหลเช่นนั้นเรียกว่าไม่แน่ ผู้มีธรรมกายมันคงแล้วไม่กลับกลอกไม่เหลวไหล เหมือนสุปพุทฺธะที่เดียว แน่แน่นอนละ ดังนี้ให้รู้จักหลักดังนี้ละ

มาวัดตัวของเรารู้ว่าเชื่อในพระตถาคตเจ้าจริงไหม ตถาคตเจ้านั้นคือธรรมกายนะ บาลีได้สัพทไว้ว่า ธมฺมกาโย อหํ อิติปิ เราตถาคตคือธรรมกาย ธรรมกายนะคือ ตัวพระตถาคตเจ้าที่เดียว องค์พระตถาคตเจ้าที่เดียว ให้เชื่อมั่นคงลงไปดังนี้ อย่าให้ กลับกลอกออกไป ให้แน่นอนทีเดียว สีลญจ ยสฺส กุลยาณํ อริยกนฺตํ ปสฺสิตํ สีล อันเป็นที่ใครของพระอริยเจ้า อันพระอริยเจ้าสรรเสริญแล้ว ปสฺสิตํ อันเป็นเครื่องใคร ของพระอริยเจ้า อันพระอริยเจ้าสรรเสริญแล้ว สีลอันดีงามเป็นอย่างไร สีลอะไรที่ดีงาม สีล ๕ ก็ดีงามบริสุทธิ์จริงนะ สีล ๘ ก็ดีงาม ให้บริสุทธิ์จริงๆ อย่าเอาเท็จเข้ามาแทรกซิ อย่าเอาเศร้าหมองขุ่นมัวเข้ามาแทรกสีล สีล ๑๐ ถ้าดีจริง บริสุทธิ์ตามสีลที่จริง สีล ๒๒๗ ก็ดีจริง บริสุทธิ์ตามสีลที่จริง สีลในพระวินัยปิฎกเป็นอปริยัตตสีล มีมากน้อย เท่าใด สีลนั้นแหละเป็นสีลดีจริงทั้งนั้น สีลดีจริงก็จักได้ชื่อว่าเป็นสีลตามปริยัติ ยัง หาใช่สีลตามปฏิบัติไม่ สีลจริง ๆ นะเป็นสีลอะไร สีลในทางปริยัติไม่ใช่สีลทางปฏิบัติ สีลในทางปริยัติก็ดีจริงตามปริยัติ สีลในทางปฏิบัติก็ดีจริงในทางสีลปฏิบัตินะ ไม่ใช่เป็น ประกตธรรมตา กาย วาจา ตลอดจนใจ เป็นอัพโพหาริก เป็นเนื้อหนังเดียวกัน ไปที่ เดียวกันจนกระทั่งถึงเจตนา ใจก็เป็นเนื้อหนังเดียวกันกับสีลทีเดียว นี่เป็นสีลตามปริยัติ

ก็สีลตามปฏิบัติ ให้เห็นสีล เห็นสีลทีเดียว สีลอยู่ไหน สีลที่เห็นนะ ต้องทำสมาธิ ให้เป็นขึ้นให้เข้าถึงธรรมกาย ทำสมาธิเป็นขึ้น เข้าถึงธรรมกายถึงจะเห็น สีลตามส่วน สีลโลกีย์ กายมนุษย์ที่เป็นโลกีย์นี้ก็เห็น พอเป็นเข้าแล้ว กายมนุษย์ละเอียดเห็น กาย ทิพย์ก็เห็น กายทิพย์ละเอียดก็เห็น กายรูปพรหมเห็น กายรูปพรหมละเอียดเห็น กาย อรูปพรหมเห็น กายอรูปพรหมละเอียดเห็น หากว่าเห็นสีลเป็นโคตรภู ๘ กายนะไม่เห็น

กายกรรมเห็น กายกรรมละเอียดเห็น นี่ศีลเป็นโคตรภู เห็นเป็นดวงใส ขนาดดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ อยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไสบริสุทธิ์ เท้าฟองไข่แดงของไก่ อยู่ในกลางดวงนั้น เห็นจริงๆ จังๆ ชัดๆ นั้น ศีลเห็นนั้นเรียกว่าอริศีล เมื่อเข้าถึงอริศีล ในกลางดวงอริศีลนั้นจะมีดวงอริจิต เมื่อเข้าถึงอริจิต ในกลางดวงอริจิตมีดวงอริปัญญา เท่ากัน มีศีล สมภาวิ ปัญญาอย่างนี้ มีศีล มีศีลอย่างนี้ ได้ชื่อว่าศีลเห็น ปรากฏอย่างนี้แหละ เอาตัวรอดได้ พ้นจากทุกข์ได้ เพราะว่าเห็นศีลเข้าเท่านั้นแล้ว ศีลนั้นแหละเป็นทางมรรคผลทีเดียว พระอริยเจ้าเดินไปตามศีลที่เห็นนั้น ไม่ใช่ไปทางศีลที่รู้ แต่ว่าทางเดียวกันนั้นแหละ ศีลที่รู้หยาบกว่า ศีลที่เห็นละเอียดกว่า ล้ำกว่ามาก เมื่อรู้จักหลักอันนี้ละก็ นั้นแหละที่เห็นเป็นปรากฏ ไสเป็นกระจกคั่นฉ่องส่องเงาหน้านั้นแหละ

สีลยจ ยสฺส กลฺยาณํ ศีลของบุคคลใดดีงาม เป็นที่ใครของพระอริยเจ้า เป็นที่พระอริยเจ้าสรรเสริญแล้ว **ปสฺสิตํ สรรเสริญแล้ว** นี่ศีลดีงามอย่างนี้ เมื่อเชื่อในพระตถาคตเจ้าดังนี้แล้ว ศีลอันดีงามนี้ เป็นศีลไม่ใช่ธรรม แต่ว่าท่านจัดเข้าในพวกธรรม ด้วยเหมือนกัน อยู่ในหมวดธรรม แต่ว่าเกิดในธรรมดวงนั้น ดวงธรรมนั้นเป็นธรรมจริงๆ ศีลจะเป็นศีลเป็นทางดำเนินไปของพระอริยเจ้า ในข้อ ๓ ความเลื่อมใสในสงฆ์ **สงฺฆे ปสาโท ยสฺส ตฺถิ** ความเลื่อมใสในพระสงฆ์มีอยู่แก่บุคคลใด ความเลื่อมใสในสงฆ์นั้น เลื่อมใสในพระสงฆ์นั้นเลื่อมใสอย่างไร เหมือนเห็นพระสงฆ์ทุกวันนี้ เห็นหมู่มาๆ ก็เลื่อมใส กลับอ้อมเอิบตันเต็ม เหมือนมาเลี้ยงพระที่ศาลาการเปรียญ พระเณรก็มาก เจ้าของท่านได้เห็นพระสงฆ์มากก็เอิบอ้อม ปลาบปลื้ม ตื่นเต็มว่าท่านของเรานี้ได้เป็นอายุของศาสนามากมายอย่างที่กำลังของเราได้สั่งสมอบรมมา ต้องรักษาทรัพย์ไว้เป็นประโยชน์แก่ภิกษุสามเณรมากอย่างนี้ เราก็ได้บุญกุศลยิ่งใหญ่ คิดแล้วก็เลื่อมใสอย่างนี้ก็เป็น **สงฺฆे ปสาโท** เหมือนกับเลื่อมใสในสงฆ์ การบวชเป็นพระสงฆ์นี้มีอานุภาพล้นพ้น ทำประโยชน์ให้แก่ตัวฝ่ายเดียว ไม่ต้องประกอบกิจการงานด้วยประการทั้งปวง ชาวบ้านร้านค้าตลาดทั้งหลาย ที่จะเป็นอยู่กินหนึ่งวันหนึ่ง ต้องประกอบกิจการงานส่วนตัวทั้งนั้น ไม่ประกอบกิจการงานส่วนตัวก็ไม่มีอาหาร เลี้ยงท้องได้ด้วยกำลังปลีแข้ง ได้ด้วยกำลังอวัยวะของตนทั้งนั้น ส่วนพระสงฆ์ไม่ได้ประกอบกิจการงานในการแสวงหาข้าวปลาอาหารเลย เล่าเรียนศึกษาค้นถุระ วิปัสสนาธุระ ไปตามหน้าที่ตามการณ ได้บริโภคอาหารเป็นอันดี อิ่มหนาสำราญที่ติงาม ร่างกายก็สดชื่นดี ถ้าดีกว่าการเป็นพระสงฆ์นี้ดีจริง เข้าในหมู่สงฆ์นี้ดีจริง เมื่อเลื่อมใสจริงๆ หน้าเขาก็

ละครอบรัวลูกเมียได้ เหมือนพระวิลเลียม กปิลวัฑโฑ พระกปิลวัฑโฑนั้นก็เลื่อมใสในพระสงฆ์ แก่เป็นฝรั่ง ลูกเมียแกก็มี แก่ทั้งลูกทั้งเมีย ละเพศฝรั่งมาบวชเป็นพระไทย เข้าในหมู่สงฆ์นี้ ก็ **สงฺฆะ ปสาโท** เหมือนกัน แก่เลื่อมใสในพระสงฆ์เข้า แก่ถึงได้มาบวชในพระธรรมวินัยได้สมความปรารถนา พวกพระภิกษุสามเณรมาบวชนี้ก็ **สงฺฆะ ปสาโท** เหมือนกัน ความเลื่อมใสในพระสงฆ์ อุบาสกอุบาสิกาที่มาจำศีลภาวนา ฟังเทศน์ฟังธรรมที่นี้ก็ **สงฺฆะ ปสาโท** เหมือนกัน แต่ว่าเลื่อมใสในสงฆ์อย่างนี้เป็นสงฆ์สมมตินะ เลื่อมใสในสงฆ์อีกชั้นหนึ่ง ให้ตรงกัน ที่เลื่อมใสในพระตถาคตเจ้า ให้ตรงกัน อย่างนั้น

เชื่อในพระตถาคตเจ้า เชื่อในพระสงฆ์ก็เหมือนกัน พระสงฆ์นะเรียกว่าสังฆรัตนะ ไม่ใช่สงฆ์สมมติ สังฆรัตนะที่เดียว สังฆรัตนะเป็นธรรมกาย เมื่อถึงธรรมกายแล้ว ธรรมกายนะหน้าตักโตเล็กตามส่วนไม่ถึง ๕ วา หย่อนกว่า ๕ วา นั้นธรรมกายโคตรภู หย่อนกว่า ๕ วา กลางธรรมกายมีดวงธรรมรัตนะ วัดเส้นผ่าศูนย์กลางเท่ากับหน้าตัก ธรรมกายกลมรอบตัว กลางดวงธรรมรัตนะนั้นมีธรรมกายละเอียด ธรรมกายละเอียดก็เหมือนธรรมกายหยาบแบบเดียวกัน ละเอียดกว่า สะอาดกว่า งามกว่า ธรรมกายละเอียดนั้นแหละ เขาเรียกว่าสังฆรัตนะ ธรรมกายหยาบเป็นพุทธรัตนะ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนั้นเป็นธรรมรัตนะ ธรรมกายละเอียดที่อยู่ตรงกลางดวงธรรมรัตนะนั้นแหละเขาเรียกว่าสังฆรัตนะ นั้นสังฆรัตนะนั้นแหละเป็นตัวยืนของพระสงฆ์ พุทธรัตนะเป็นตัวยืนของ **พุทธโธ** พุทธรัตนะนั้นรู้สังขารทั้ง ๔ เข้า รู้จักทุกข์ เหตุของทุกข์ ความดับทุกข์ เหตุของข้อยความดับทุกข์ พอรู้สังขารทั้ง ๔ เข้า โดยสัญญาณ กิจญาณ กตญาณ ญาณ ๓ กลุ่มนี้ ก็เข้าหลักฐาน พอถูกหลักฐานเข้าก็มีความรู้จักสังขารทั้ง ๔ นั้นเองเป็นเนमितกนามเกิดขึ้นว่า **พุทธโธ**

ส่วน **ธมฺโม** เล่า ผู้ใดเข้าถึงพระธรรมนั้นแล้ว บุคคลผู้นั้นละทุจริตกาย วาจา จิตได้ ไม่ทำความชั่วด้วยกาย วาจา ใจ ทำแต่ความดีฝ่ายเดียว บังคับให้ทำดีฝ่ายเดียว จึงเป็นเนमितกนามเกิดขึ้นว่า **ธมฺโม** สังฆรัตนะนั้นเองรักษาธรรมที่ทำให้เป็นพุทธรัตนะเข้าไว้ ไม่หายไป อยู่ในกลางดวงนั้น รักษาดวงนั้นไว้ ปฏิบัติดวงนั้นไว้ ท่านจึงได้ยืนยันว่า **ธมฺโม สงฺฆะน ธาโรโต** ธรรมอันพระสงฆ์ทรงไว้ ธรรมกายละเอียดนั้นเอง ทรงเอาดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายองค์หยาบนั้นไว้ไม่ให้หายไป นี่ **ธมฺโม สงฺฆะน ธาโรโต** พระสงฆ์ทรงไว้ ธรรมกายละเอียดนั้นเองเรียกว่าสังฆรัตนะ

สงฆ์ที่เดียว เป็นเนมิตกนามว่าเป็นสงฆ์ที่เดียว นั้นแหละ เลื่อมใสในธรรมกายละเอียด นั้นแหละ ได้ชื่อว่า **สงฺฆะ ปสาโท** ผู้ใดเลื่อมใสในธรรมกายละเอียดนั้นแล้วละก็ ได้ชื่อว่าความเลื่อมใสในสงฆ์ อยู่แก่บุคคลใด บุคคลผู้นั้นเป็นคนเศรษฐกิจ **อทลฺลิตฺโต** มีปัญญา เพราะไม่ใช่คนจน เชื่อในพระตถาคตเจ้าแล้วละก็ไม่ใช่คนจน ศีลอันดีงาม ของบุคคลผู้ใด ดีงามเป็นที่ใคร่ของพระอริยเจ้า อันพระอริยเจ้าสรรเสริญแล้ว ก็ได้ชื่อว่าเป็นคนไม่จนเหมือนกัน เลื่อมใสในพระสงฆ์ก็เป็นคนไม่จนเหมือนกัน

อุชฺฏกตญฺจ ทสฺสนํ ความเห็นธรรมหรือความเห็นตรง **อุชฺ** แปลว่าตรง **ทสฺสนํ** แปลว่าความเห็น **ยสฺส ปุคฺคสฺส** ความเห็นของบุคคลใด **อุชฺฏกตญฺจ** เป็นธรรมชาติตรง ความเห็นของบุคคลใดตรง เรียกว่าความเห็นตรง นักปราชญ์ราชบัณฑิตย่อมกล่าวว่าบุคคลนั้นไม่จน เป็นคนมั่งมีอีกเหมือนกัน

๔ ข้อด้วยกัน เชื่อในพระตถาคตเจ้า อีกอย่างหนึ่ง ศีลอันดีงาม ข้อที่ ๒ เลื่อมใสในพระสงฆ์ ข้อที่ ๓ เห็นตรง เป็นข้อที่ ๔ ใน ๔ ข้อนี้แหละ มีอยู่ในสันดานของบุคคลใดแล้ว บุคคลผู้นั้นมีทรัพย์สินเงินทองมากมายสักเท่าหนึ่งเท่าใด ก็สู้บุคคลผู้มีธรรม ๔ ข้อ ผู้นั้นใน ๔ ข้อนี้ไม่ได้ วางตำราทีเดียว อริยชนกถา วาจาเครื่องกล่าวปรารภถึงอริยทรัพย์ ว่ามีอริยทรัพย์เดียว ไม่ขัดสนไม่ยากจน เป็นคนมั่งมีทีเดียว นี่แหละทรัพย์ของพระของเณร พระเณรมีทรัพย์อย่างนี้ก็สบาย สดชื่น เอิบอ้อม ตื่นเต็ม อุบาสกอุบาสิกา มีทรัพย์อย่างนี้ก็เอิบอ้อม ปลาบปลื้ม ตื่นเต็ม จะมีทรัพย์สักเท่าหนึ่งเท่าใด ก็สะดุ้งหวาดเสียว ยังมีเพชรราคาแสนไว้กับตัว ก็สะดุ้งหวาดเสียว เห็นคนแปลกหน้ามาพาสะดุ้งหวาดเสียว กลัวจะมาหยิบเอาเพชรนั้นไปเสีย ถ้าว่าความเชื่อในพระตถาคตเจ้า มีศีลอันดีงาม เลื่อมใสในพระสงฆ์ เห็นตรง อย่างนี้มีในสันดานของบุคคลใดแล้ว จะมาสักเท่าหนึ่งเท่าใดก็ไม่กลัว ไม่หวาดเสียว ไม่สะดุ้งเลย เพราะเหตุไร เพราะเหตุว่าของเหล่านี้อยู่กับใจ **ธมฺโม** นี้ลักไม่ได้ ปล้นไม่ได้ แยกชิงไม่ได้ เอาไปไม่ได้ เป็นของจริงอยู่อย่างนี้

เมื่อรู้จักหลักอันนี้แล้ว ในทำต่อไปอีก ในทำต่อไปนี้ **อโมฆนตฺตสฺส ชีวิตํ** ความเป็นอยู่ของคนมีธรรมทั้ง ๔ ประการนี้ ไม่เปล่าประโยชน์ ความเป็นอยู่ของเขานั้น ไม่เปล่าจากประโยชน์ ได้ประโยชน์ทีเดียว เป็นอยู่วันหนึ่งคืนหนึ่งก็ดีกว่า บุคคลที่ไม่มีธรรม ๔ ประการนี้อยู่ ๑๐๐ ปี ไม่ประเสริฐอะไร คนมีธรรมเป็นอยู่ดังกล่าวมานี้ เป็นอยู่วิเศษนัก ไม่เสียทีที่มีชีวิต เป็นในทำยาวะพระบาลีนี้รับรองว่า **ตสฺมา สทฺธญฺจ**

สีลญจ ปสาท ฌมมทสฺสนํ อหฺมฺมเชต เมธาวิ สํ พุทฺธาน สาสนํ เพราะเหตุนั้น เมื่อบัณฑิตมาระลึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้ ควรประกอบความเชื่อ ประกอบศีล ประกอบความเลื่อมใส ประกอบความเห็นธรรมนั้นไว้นิ่งๆ ประกอบความเชื่อ เชื่ออันนั้นอย่าให้หายไป รักษาเอาไว้ในพระตถาคตเจ้า เอาใจไปจรดเข้าไว้ อย่าให้เคลื่อนคลาด จรดอยู่ตรงนั้น คือธรรมกายนั้น อย่าให้เคลื่อนคลาด เพราะนอกจากธรรมกายนี้ เราจะรักษาอย่างไร เราจะตรีกอย่างไร มันจึงจะรักษาเอาความเชื่อในพระตถาคตเจ้าไว้ได้ เราก็ชี้แจงให้กายมนุษย์มันฟังซิว่า เจ้าเป็นอยู่นี้ละ เจ้าเป็นอยู่ด้วยพระตถาคตเจ้านะ ถ้าพระตถาคตเจ้าไม่มี เจ้าเป็นอยู่ไม่ได้ เจ้าต้องตายทันทีทีเดียว

พระตถาคตเจ้าทำอย่างไร ธรรมกายนั้นแหละรักษาชีวิตเจ้าไว้ เป็นอยู่ด้วยอะไร ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์นั้นชี้ให้เป็นอยู่ ถ้าไม่มีดวงนั้นก็ดับไป ก็ส่วนกายมนุษย์ละเอียดละ ก็เป็นอยู่ด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียดนั้นแหละ ถ้าดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ วัดเส้นผ่าศูนย์กลางเท่าฟองไข่แดงของไก่ ถ้าไม่มีดวงนั้นแล้วกายมนุษย์ละเอียดก็ดับไป กายทิพย์ดับไปอยู่ไม่ได้ กายมนุษย์ละเอียดดับไปกายทิพย์ดับไปอยู่ไม่ได้ กายทิพย์เล่า เป็นอยู่ด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ขนาด ๓ เท่าฟองไข่แดงของไก่ กายทิพย์ละเอียดเป็นอยู่ด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียด ๔ เท่าฟองไข่แดงของไก่ กายรูปพรหมเป็นอยู่ด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ๕ เท่าฟองไข่แดงของไก่ กายรูปพรหมละเอียดเป็นอยู่ได้ด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด ๖ เท่าฟองไข่แดงของไก่ กลมรอบตัว กายอรุปรหมเล่า เป็นอยู่ได้ด้วยธรรมที่ทำให้เป็นกายอรุปรหม ๗ เท่าฟองไข่แดงของไก่ กลมรอบตัว กายอรุปรหมละเอียดเล่า เป็นอยู่ได้ด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรุปรหมละเอียด ๘ เท่าฟองไข่แดงของไก่ กายธรรมเล่า กายธรรมก็เป็นอยู่ได้ด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย วัดผ่าเส้นศูนย์กลางเท่าหน้าตักธรรมกาย กลมรอบตัว อยู่กลางองค์ธรรมกาย กายธรรมละเอียดเล่า กายธรรมละเอียดก็เป็นอยู่ได้ด้วยดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายละเอียด วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๕ วา กลมรอบตัว โตไปเป็นลำดับดังนี้

เมื่อรู้จักหลักดังนี้ละก็ ตลอดไปทุกกาย ทุกๆ กาย คราวนี้ เมื่อพระพุทธเจ้าเข้านิพพานมากน้อยเท่าใด ท่านก็มีธรรมกายอย่างนี้แหละ ไม่ได้มีอย่างอื่นหรอก ท่านก็เป็นพระพุทธเจ้าเพราะมีธรรมกาย ท่านไปรักษาชีวิตมนุษย์เป็นลำดับไป ช่วยกันรักษารักษาอยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ เป็นกายๆ ตลอดไปหมด ตลอดขึ้นไปนับอนสงไขยไม่ถ้วน พระพุทธเจ้านับลำดับพรรษาเป็นชั้นๆ ขึ้นไป ไม่มีใครรักษาเลย

คนอื่นไม่ได้ ไม่ใช่ผู้ปกครอง ต้องผู้ปกครองที่เป็นอยู่ พระพุทธเจ้าจะ ท่านก็เข้านิพพานไปแล้ว เหมือนกับพ่อบ้านแม่บ้านที่ดี บ้านนั้นจะรุ่งเรืองอยู่ได้ก็เพราะอาศัยพ่อบ้านแม่บ้าน รู้จักใช้ทรัพย์และเก็บทรัพย์ รู้จักสงวนทรัพย์ไม่ให้เป็นอันตรายไปอย่างใดอย่างหนึ่ง เผลียวฉลาดทุกสิ่งทุกประการในการรักษาทรัพย์ ในการควบคุมปกครองบ้านเรือน วัดปากน้ำจะเจริญอยู่ได้ก็เพราะอาศัยสมภาร ถ้าไม่มีสมภารไม่ได้ แตกสลายทีเดียว ถ้าว่าสมภารเซ่อๆ ซ้ำๆ วัดนั้นทรุดเสื่อมสลายทีเดียว ถ้าว่าสมภารเทศนาว่าการปราดเปรื่องดี วัดนั้นเจริญ นี่สมภารวัดปากน้ำไม่ใช่แต่เทศน์อย่างเดียว สอนธรรมกายก็ได้ ไม่ใช่แต่เท่านั้น หาเงินสร้างโรงเรียนอีกก็ได้ ทำได้ทุกอย่าง นี่มีศักดิ์สิทธิ์หลายประการ

เมื่อรู้จักหลักเช่นนี้จะก็ วัดปากน้ำนี้เป็นอยู่ด้วยอะไร เป็นอยู่ด้วยสมภารเป็นตัวสำคัญ สมภารเป็นตัวยืนเท่านั้น ที่แท้ที่จริงก็เป็นด้วยอุบาสกอุบาสิกา ช่วยกันกระต้อมห้องหอรักษาไว้ แลเอาใจใส่ บ้านเรือนก็เช่นเดียวกัน พระพุทธเจ้าเมื่อท่านได้ไปนิพพานแล้ว สาวกมีเท่าไร ถึงคราท่านจะปกครองมนุษย์รักษามนุษย์ ท่านก็เอาสาวกของท่านเข้าอยู่ในตัวของท่านหมด ท่านก็ต้องรักษาดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายเป็นลำดับไป ไปรักษาที่สุดโน้น

ที่สดอยู่ที่ไหนละ ผู้เทศน์ยังเรียนวิชาไปไม่ถึง ยังไม่ถึงที่สุด ๒๓ ปี ๔ เดือนเศษแล้ว ยังไม่ถึงที่สุดเลย ขยับไปที่ๆ หนึ่งนั้น นับครั้งไม่ถ้วน นับชั้นไม่ถ้วน นับอสงไขยดวงไม่ถ้วน นับอายุก็ดวงยังไม่ถ้วน ไม่ไปสุดเลย ถ้าสุดเวลาไร ถึงที่สุดของการรักษาแล้วละก็ มนุษย์เล็กแก่ เลิกเจ็บ เลิกตายทีเดียว นี่กำลังพยายามทำไป ทำไปในทางนี้ไม่ใช่ทำไปในทางอื่น

พระพุทธเจ้าท่านไปรักษาอยู่ต้นธาตุ ท่านรักษาอยู่ เป็นอยู่ เราเป็นอยู่นี้ ถ้าท่านหยุดแค่นั้นเดียวเท่านั้น มนุษย์ดับทีเดียว หรือไม่ฉะนั้นมารมาตัดระหว่างกายเสีย ไม่ให้ติดต่อกันเสียเท่านั้นละก็ ตายทันที ขาดผู้รักษาเสียแล้ว เพราะฉะนั้น ที่เรานับถือโน้นไหวกราบท่านนะ จะไหวกราบทำไม ก็ท่านรักษาชีวิตของเราอยู่ไม่ใช่หรือ ไม่ใช่อย่างไร ท่านปล่อยเสียมันก็ตายเท่านั้น ก็ท่านมีคุณต่อเราอย่างนี้ ล้ำเลิศประเสริฐอย่างนี้ คนอื่นไม่ใช่เช่นนั้น เราจะมีมั่งมีอย่างหนึ่งอย่างใด ท่านส่งสมบัติมาให้ ยากจนอย่างหนึ่งอย่างใด ท่านส่งสมบัติมาไม่ทัน มารเข้าไปขวางเสีย เมื่อรู้จักหลักเช่นนี้จะก็ เราจึงได้ไหว้พระตถาคตเจ้า นัก เราจึงได้เชื่อพระตถาคตเจ้า นัก เราจึงได้เชื่อพระตถาคตเจ้า นับว่าชีวิตของเรา ถ้าเอาใจจรดอยู่ที่พระตถาคตเจ้า นั้นเรียกว่าเชื่อในพระตถาคตเจ้า

ศีลอันดีงาม ศีลไม่ดีงามได้หรือ ถ้าไม่ดีงามก็กระเทือนถึงพระพุทธเจ้า ถ้าศีลไม่ดีงาม
ธรรมกายก็เศร้าหมองไม่ผ่องใส ถ้าศีลดีงามธรรมกายมันก็สว่างแจ่มใสสะอาดสะอาดอัน นั้นอุตุน
กันอย่างนี้

ถ้าว่าเราไม่เลื่อมใสในพระสงฆ์ พระสงฆ์ สังฆรัตนะ รักษาดวงธรรมรัตนะที่ทำ
ให้เป็นพุทธรัตนะไม่ให้หายไป ให้เจริญขึ้น ไม่เลื่อมใสได้หรือ เลื่อมใสเหมือนกับอะไร
เหมือนกับพ่อบ้านแม่บ้าน งานการดีจริง พ่อบ้านแม่บ้านเบาอกเบาใจทุกสิ่งทุกอย่าง
พ่อบ้านจะปกครองให้รุ่งเรืองก็เพราะอาศัยคนงานที่ดีนั้นแหละ สังฆรัตนะ พระสงฆ์นี้ก็
การงานดีนัก รักษาดวงธรรมรัตนะ รักษาพุทธรัตนะให้สะอาดดีงามทีเดียว ไม่เลื่อมใส
ได้หรือ ของดีพิเศษอย่างนั้น นี่ ๓ ข้อ

ความเห็นตรงละ เห็นตรงนั้นเป็นอย่างไร เห็นธรรมรัตนะ เห็นธรรมรัตนะ
เห็นธรรมนะ เห็นถูกเห็นตรงนั้นแหละ ถ้าไม่ถูกไม่ตรงต่อพระนิพพานละก็ มันจะถูก
หลักฐานของการรักษาอายุของเราได้อย่างไร ถูกตรงต่อมรรคผลนิพพาน ถูกตรงต่อ
ทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ เป็นอยู่ต่อการรักษา เป็นอยู่ต่อการรุ่งโรจน์โชตนา
การต่อไป ตรงอย่างนี้ไม่คลาดเคลื่อน ตรงต่อแบบแผนอย่างนี้ อย่างนี้ความเห็นตรง
เขาจึงได้ควรประกอบไว้เนื่องๆ ที่เดียว เผลอไม่ได้ ความเห็นตรงอันนี้ ก็เป็นที่รุ่งโรจน์
โชตนาการของตัวเองทั้งตลอดสาย เมื่อรู้หลักอันนี้เข้าใจอย่างนี้ละก็นี้แหละ ได้ชื่อว่า
ระลึกถึงศาสนาของพระตถาคตเจ้า สรี พุทธาณ สาสน์ ระลึกถึงศาสนาของพระ
ตถาคตเจ้า

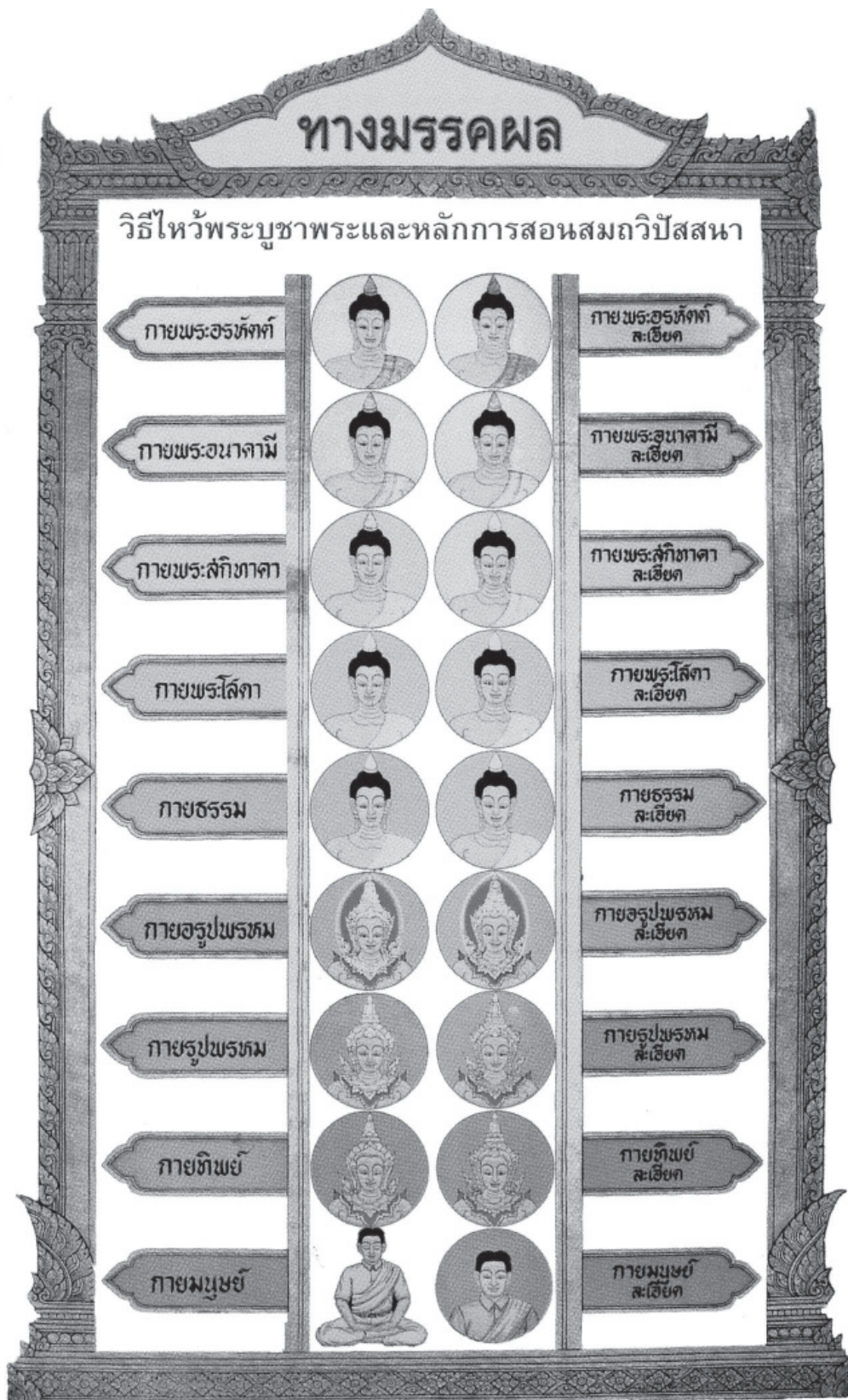
ศาสนาของพระตถาคตเจ้าสอนอย่างไร นี่แหละสอนให้รู้จักหลักอย่างนี้แหละ นี่
แหละเป็นหลักฐานของพระศาสนาแท้ๆ ของพระตถาคตเจ้าแหละ ไม่ได้สอนอย่างอื่น
สอนให้เห็นธรรมกายเท่านั้น ให้เดินทางศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ
เป็นลำดับไป ให้เข้าถึงกายมนุษย์ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ เข้าถึงกายทิพย์
กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม รูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม กายอรูปพรหม
ละเอียด กายธรรม กายธรรมละเอียด กายโสดา กายโสดาละเอียด กายสกทาคา กาย
สกทาคาละเอียด กายอนาคา กายอนาคาละเอียด กายอรหัต อรหัตละเอียด ตามสาย
อย่างนี้เรียกว่า ศาสนะ แปลว่า คำสอนของพระศาสดาแหละ รู้จักหลักอันนี้แล้ว ก็พึง
ปฏิบัติให้มีให้เป็นขึ้น แล้วก็ให้มันอยู่ในสันดาน สำเร็จสุขพิเศษไพศาลในปัจจุบันนี้และ
ต่อไปในภายหน้า

เท่าที่ได้ชี้แจงแสดงมาตามวาระพระบาลีคือความเป็นสยามภาษาตามมตยาธิบาย
พอสมควรแก่เวลา เอเตน สจฺจวชฺเชน ด้วยอำนาจความสัตย์ที่ได้อ้างธรรมเนียมปฏิบัติ
มาตั้งแต่ต้นจนวสานนี้ สทา โสตุถิ ภวนฺตุ เต ขอความสุขสวัสดีจงบังเกิดแก่
ท่านทั้งหลาย บรรดาที่มาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า อาตมภาพชี้แจงแสดงมาก็
พอสมควรแก่เวลา สมมติยุติธรรมิกถาโดยอรรถนิยมความเพียงเท่านี้

เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

ภาพตัวอย่าง “กายมนุษย์ ถึง กายพระอรหันต์แต่ละเอียด รวม ๑๔ กาย ”

รวมพระธรรมเทศนา พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)